

พรเทพ ทวีกาญจน์
ทนายความ

หมิ่นประมาทกัน ทางแอปพลิเคชันไลน์ เป็นการหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาหรือไม่

ด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ การติดต่อสื่อสารด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นไลน์ (Line) หรือ เฟซบุ๊ก (Facebook) ต่างเป็นที่ยอมรับทั้งในภาคสังคม และภาคธุรกิจเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ดีการสื่อสารผ่านช่องทางที่กล่าวมา มักจะเกิดประเด็นทางด้านกฎหมายอยู่เนืองๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาฟ้องร้องในข้อหาหมิ่นประมาท อันเนื่องมาจากข้อความที่ถูกโพสต์ ดังนั้นในวันนี้ผู้เขียนจะเอาเรื่องราวคดีจริงมาเล่าให้ท่านผู้อ่านได้อ่านกัน ถึงประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ เกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาทที่เกี่ยวข้องกับการโพสต์ข้อความลงในไลน์ (Line) หรือเฟซบุ๊ก (Facebook) คราวนี้ลองมาดูกันว่า หากเราใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจนเกินขอบเขต จะเกิดอะไรกับเราได้บ้าง

ประการแรกเลยเราอาจมีความผิดทางอาญารฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากการหมิ่นประมาทนั้นกระทำบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้กระทำอาจมีความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ตามมาตรา 328 อีกด้วย เพราะถือเป็นการเผยแพร่ข้อความไปสู่สาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป ซึ่งมีโทษหนักกว่าความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยทั่วไป คือ จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

อย่างไรก็ตามมีการกล่าวข้อความที่เป็นการหมิ่นประมาทบางประการที่กฎหมายยอมรับว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต ซึ่งแม้จะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง แต่ก็ไม่ใช่ถือเป็นการหมิ่นประมาท ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นเพื่อป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม การแสดงความคิดเห็นในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติการตามหน้าที่ การแสดงความคิดเห็นติชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ การแสดงความคิดเห็นที่เป็นการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมเรื่องการค้า การอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุม และการแสดงความคิดเห็นในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล

จะเห็นได้ว่าความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของบุคคล ไม่ให้มีการกระทำที่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีการพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงอาจทำให้เกิดการละเมิดสิทธิ และเสรีภาพส่วนบุคคลได้ง่ายมากขึ้น อย่างไรก็ตามหากทุกคนตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพของตนเอง และของผู้อื่น บทบัญญัติของกฎหมายตามกรณีข้างต้น ย่อมไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใด

ประเด็นการฟ้องร้องในคดีที่จะนำมาให้ผู้อ่านศึกษา นี้เป็นการหมิ่นประมาทโดยการส่งข้อความไปในไลน์กลุ่ม ซึ่งมีสมาชิกใช้ในการสื่อสาร แจ้งข่าวกันเฉพาะภายในกลุ่ม จึงมีคำถาม

ตามมาว่า การที่ส่งข้อความที่มีลักษณะหมิ่นประมาทกันในกลุ่ม จะถือเป็นการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ตามมาตรา 328 อีกด้วยหรือไม่ ประเด็นดังกล่าวนี้ศาลฎีกาได้ตัดสินเป็นที่สุดแล้วว่า การส่งข้อความลงในแอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม มีลักษณะเป็นเพียงเจตนาการแฉ หรือไขข่าวไปยังเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่มไลน์ ดังกล่าวเท่านั้น ยังไม่ถึงกับเป็นการกระจายข่าวไปสู่สาธารณะหรือประชาชนทั่วไป จึงไม่ผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ตามมาตรา 328 แต่จะผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไป ตามมาตรา 326

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5276/2562 คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คดีโจทก์มีมูลความผิดตามฟ้องหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า ข้อความที่จำเลยส่งเข้าไปในแอปพลิเคชันไลน์ กลุ่มโพสต์นิวออนไลน์ ตามเอกสารหมายเลข จ.3 จึงเป็นหมิ่นประมาทโจทก์โดยการโฆษณาตามฟ้องนั้น เห็นว่า การใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง อันจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 328 นั้น **จะต้องได้ความว่า การใส่ความดังกล่าวได้ระบุถึงตัวบุคคลผู้ถูกใส่ความ เป็นการยืนยันรู้ได้แน่นอนว่าบุคคลที่ถูกใส่ความเป็นใครหรือหากไม่ระบุถึงผู้ที่ถูกใส่ความโดยตรง การใส่ความนั้นก็ต้องได้ความว่าหมายถึงบุคคลใด และบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ** เมื่อพิจารณาข้อความตามภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.3 แล้ว แม้ไม่มีข้อความตอนใดระบุว่า เป็นโจทก์ แต่ก็ได้ความจากคำเบิกความของนาย ส. ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ และนางสาว ภ. ญาติของโจทก์ว่า โจทก์เป็นอดีตทหาร

และเข้าที่ดินจากนาง บ. ซึ่งอยู่ติดสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อประกอบกิจการร้านอาหารชื่อ “แพฟลอตติง” ซึ่งมีเพียงร้านเดียวในจังหวัดกาญจนบุรี และยังมีข้อพิพาทฟ้องร้องดำเนินคดีกับ นาง บ. ด้วย เมื่อนาย ส. อยู่ในกลุ่มไลน์เดียวกับจำเลย และนางสาว ภ. ได้อ่านข้อความตามเอกสารหมายเลข จ.3 แผ่นที่ 4 แล้ว ปรากฏว่าวันที่ 22 มิถุนายน 2559 เวลา 21.52 นาฬิกา มีสมาชิกในกลุ่มไลน์ซึ่งใช้ชื่อว่า KAN BURI ได้ส่งข้อความต่อจากจำเลยว่า “รอดดีแพ่งครับ มีอิ้วก” จากนั้นวันที่ 23 มิถุนายน 2559 เวลา 11.14 นาฬิกา จำเลยจึงลงข้อความได้ความว่า ในคดีแพ่งฟ้องขับไล่มีการเรียกค่าเสียหายวันละแสน เป็นเวลาใกล้ครบ 8 เดือนแล้ว ข้อความของสมาชิกในกลุ่มไลน์ที่ใช้ชื่อว่า KAN BURI ดังกล่าวจึงสอดคล้องกับข้อความที่จำเลยลงในวันถัดไปเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นว่า **ผู้ที่อ่านข้อความเข้าใจได้ว่าบุคคลที่จำเลยกล่าวถึงคือโจทก์ เมื่อข้อความดังกล่าวอาจทำให้โจทก์เสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง คดีโจทก์จึงมีมูลเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326** แต่สำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 นั้น ผู้กระทำความผิดเผยแพร่ข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทออกไปยังสาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป การที่จำเลยส่งข้อความลงในแอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม โพสต์นิวออนไลน์ มีลักษณะเป็นเพียงเจตนาการแฉหรือไขข่าวไปยังเฉพาะกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในกลุ่มไลน์ดังกล่าวเท่านั้น ยังไม่ถึงกับเป็นการกระจายข่าวไปสู่สาธารณะหรือประชาชนทั่วไป คดีของโจทก์จึงไม่มีมูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยบางส่วนฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน

บทสรุปส่งท้าย เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นสิทธิพื้นฐานที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ สิทธิที่จะแสดงความรู้สึกรู้สึก และความคิดเห็นไม่ว่าจะด้วยการพูด การเขียน การวาดภาพ การร้องเพลง หรือการแสดงทั้งบนโลกแห่งความเป็นจริง และในโลกออนไลน์ก็ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ไม่ก้าวล่วงสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น ต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ขาดความยับยั้งชั่งใจ และความเกรงใจ จนหลายครั้งต้องเป็นคดีความกันยอมไม่เป็นผลดีด้วยกันทั้งสองฝ่าย

